

Események, rendezvények

Van új a nap alatt — új felfedezések küszöbén Rudabánya

2009. március 6-án a fenti címmel tartott közös konferenciát a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar Ásványtani-Földtani Intézete, az MTA MAB Bányászati-Földtudományi-Környezettudományi Szakbizottsága, a Magyarhoni Földtani Társulat Észak-magyarországi Területi Szervezete, a Magyar Mérnökakadémiára megyei szervezete, a Rotaqua Kft. és a Pólus Kincs Zrt. a Miskolci Egyetemen.

A konferencia iránt olyan nagy előzetes érdeklődés mutatkozott, hogy az egyetem egyik legnagyobb előadóját kellett igénybevenni a konferenciára. A rendezvényen végül több mint 150 résztvevő volt jelen. Közöttük volt SZOBOTA Lajos, Rudabánya polgármestere, valamint HERNYÁK Gábor és HARNOS János, a bezárt ércbányák egykori földtani szolgálatának nyugdíjas szakemberei.

Az eseményt dr. BÓHM József, a Kar dékánja nyitotta meg. FÖLDESSY János a 2007-ben kezdődő kutatási projekt indítékairól, gazdasági eredményeiről, HADOBÁS Sándor (Rudabányai Bányászattörténeti Múzeum) a bányászat történetéről tartott bevezető előadást. LESS György a terület nagyszerkezeti kapcsolatait mutatta be. FÖLDESSY János a helyi földtani és szerkezeti viszonyokról, KUPI László az ércesedési szakaszokról és a keletkezési modellről alkotott munkaközi képről adott ismertetőt.

A következő blokkban a geokémiai kutatások eredményeiről GERGES Anita számolt be. FÖLDESSY János a kolorimetriás terepi módszerek alkalmazását mutatta be a higany- és cinkdúsulások terepi kimutatásának példáin. SZAKÁLL Sándor az ezüst előfordulásának ásványtani hátterét világította meg. MAROS Gyula azokról a kísérletekről adott számot, amelyet az IMAGEO magszkenner-spektrométer rudabányai, ércutatási alkalmazásával végeztek. Az előadásorozatot VARGA István előadása zárta a Póluskincs Zrt. képviselőjében, a Baritmix termékekből készíthető nehézbetontechnológiák bemutatásával.

A 2007 óta folyó kutatások a rudabányai lelőhely színesérc-potenciáljának felderítésére irányulnak, és jelentős Cu-Pb-Zn-Ag ércesedés felderítéséhez vezetnek. A kutatások immár az úgynevezett előkészítési szakasszal folytatódnak, és kapcsolódnak az ércbányászat melléktermékeinek tekinthető egyéb haszonanyagok — pl. a barit — felhasználására párhuzamosan folyó kutatásokkal.

A Magyarhoni Földtani Társulat 157. (tisztújító) közgyűlése 2009. március 20.

Elnökség:

Elnök: HAAS János
Társelnök: MINDSZENTY Andrea, VÖRÖS Attila
Főtitkár: UNGER Zoltán
Titkár: BABINSZKI Edit

Ellenőrző Bizottság:

Elnök: BAKSA Csaba
Tagok: BOGNÁR László, SZTANÓ Orsolya

Fegyelmi és Etikai Bizottság:

Elnök: BREZSNYÁSZKY Károly
1. tag: a Választmány delegálja, 2. tag az Elnökség delegálja

A Választmány:

24 választott tag:
1. FÖLDESSY János
2. PIROS Olga
3. PÁLFY József
4. WEISZBURG Tamás
5. GALÁCZ András
6. HARTAI Éva
7. DEMÉNY Attila
8. FÖLDVÁRI Mária
9. PAPP Gábor
10. HÁMOR Tamás
11. MINDSZENTY Andrea
12. KNAUER József
13. BREZSNYÁSZKY Károly
14. HABLY Lilla
15. TÖRÖK Ákos
16. KORDOS László
17. FÓZY István
18. SZABÓ Csaba
19. KLEB Béla
20. CSERNY Tibor
21. HARANGI Szabolcs
22. JOCHÁNE EDELÉNYI Emőke
23. RAUCSIK Béla
24. HÁLA József

Póttagok: SCHAREK Péter, FALUS György, ŐSI Attila, VICZIÁN István, SÍKHEGYI Ferenc

A Társulat területi szervezeteinek és szakosztályainak vezető tisztségviselőinek névsorát a következő számban közöljük.

Társulati emlékérmek

Szabó József Emlékérem: BUDAI Tamás, FODOR László: A Vértes-hegység földtana

A Vértes hegység földtana címen megjelent munka szerkesztőként és egy 17 fős szerzői kollektíva meghatározó tagjaként.

A fenti címen megjelent munka felépítése lényegében megegyezik a hagyományos földtani magyarázókéval. Jóllehet a mű nem minden szempontból tekinthető kiemelkedő alkotásnak (pl. hiányzik belőle a nyersanyag fejezet, vagy a fejlődéstörténet kissé alulreprezentált), egyéb tekintetben azonban nagy elmélyültséget, alaposítást tükröz. Különösen fajsúlyos és terjedelmileg is hangsúlyos a Szerkezeti fázisok címet viselő fejezet, ami monografikus részletességével már a másik oldalról tekinthető aránybontónak. A mű nemzetközi jelentőségét növeli, hogy terjedelmének közel 1/3-át teszi ki az angol nyelvű változat.

Nagy mértékben elősegítik a jelenségek értelmezhetőségét a szemléletes ábrák valamint a fényképekkel való kitűnő dokumentáltság.

A kötet hiánypótló. TAEGER H. vértesi monográfiája éppen 100 évvel korábban látott napvilágot, így a két munka összehasonlítása

jó lehetőséget kínál az ismeretek évszázados változásának felmérésére.

BUDAI Tamás számos publikációjával igazolta, hogy a hazai triász képződményeknek kiváló ismerője, és tájékozott ezen képződményeknek az alpi, kárpáti és dinári rendszeren belüli kapcsolatával is. Ez jutott kifejezésre már a Balaton-felvidéki térképezés eredményeként létrehozott földtani térképkészítés és kapcsolódó magyarázójának megszervezésében és létrehozásában is.

FODOR László Franciaországban sajátította el a szerkezet-elemzés modern módszereit, melyeket egyre tágabb területen alkalmazott a hazai földön és a szomszédos országokban is. Számos hallgatónban sikerült felkelteni az érdeklődést e korszerű vizsgálati és dokumentációs módszer és a kapcsolódó értelmezési lehetőségek iránt. Több éve aktív résztvevője az e tárgyú nemzetközi szervezeteknek, és egyre gyakrabban lép fel ezeken a területeken szervezőként is.

CSÁSZÁR Géza

Hantken Miksa Emlékérem: KÓKAY József: Nonmarine mollusc fauna from the Lower and Middle Miocene, Bakony Mts, W Hungary

KÓKAY József monográfiája egy igen gazdag, de korábban szinte teljesen ismeretlen ősmaradványgyűjtést dolgoz fel; a bakonyi alsó- és középső-miocén szárazföldi és édesvízi csigafauját. Az anyag újdonságát jelzi a nagy számú új faj (25) bevezetése. A monográfia alapját képező ősmaradványokat a szerző évtizedeken keresztül gyűjtötte részben felszíni feltárásokból, részben fúrómagokból. A mikroszkopikus méretű vázakat is tartalmazó anyag feldolgozása, beleértve a 41 táblát kitevő, kiváló minőségű fényképek elkészítését is, teljes egészében a szerző önálló, saját munkája. A monográfia széles körű nemzetközi érdeklődést váltott ki.

VÖRÖS Attila

Koch Antal Emlékérem: PELIKÁN Pál, BUDAI Tamás, LESS György: A Bükk hegység földtani térképe M=1:50 000 és Magyar-ázo a Bükk hegység földtani térképéhez

A Javaslattevő Bizottság megállapította, hogy a fenti mű a Bükk hegységben az elmúlt negyedszázadban folytatott részletes, új szemléletű földtani térképezés rétegtani és tektonikai eredményeit magas színvonalon, jövőbe mutató módon ismerteti. Sikeresen illesztették be a Bükk földtani képződményeit az Alp-Dinári nagyszerkezeti rendszerbe.

Ez a térképmű és a magyarázó szöveg sokáig megbízható alapja lesz a további földtani kutatásoknak.

JÁMBOR Áron

Vendl Mária Emlékérem: PÓSFAL, Mihály, DUNIN-BORKOWSKI, R. E. (2006): Sulfides in biosystems. In: VAUGHAN, D. (ed.): Sulfide mineralogy and geochemistry. — *Reviews in Mineralogy and Geochemistry*, Vol. 61, Mineralogical Society of America and The Geochemical Society, Washington, D. C., 679–714.

PÓSFAL Mihály a második magyar kutató, aki az ásványtan, kőzetan és geokémia alighanem legnagyobb nemzetközi presztízsű „review” sorozatába szerzőként meghívást kapott. Tanulmánya a modern ásványtan egyik izgalmas határterületének, a biomineralizációnak egyes kérdéseivel foglalkozik. Ismerteti a biogén szulfidásványok azon sajátosságait, melyek révén megkülönböztethetők a szervesen kémiai folyamatok során keletkezett megfelelőitől, tárgyalja az egyes ásványok tulajdonságai és biológiai szerepük közötti összefüggést, a biológiailag kiváltott

ásványképződés (BIM) néhány aspektusát, röviden érinti a szulfidásványok biológiailag befolyásolt lebomlásának kérdéseit, az élőlények, illetve a szulfidásványok közti kölcsönhatások gyakorlati vonatkozásait, valamint a vas-szulfidoknak az élet kialakulásában játszott szerepére vonatkozó elméleteket. Bár e cikk értelemszerűen Pósfai Mihály saját kutatásain túlmenően a szakterületen mások által elért eredmények áttekintő jellegű összefoglalása, a felkérés nyilvánvalóan annak folyománya volt, hogy a szerző — a Vendl Mária emlékérem alapszabályát idézve — „önálló vizsgálatokon alapuló, kiemelkedő hazai és nemzetközi értékű és jelentőségű eredményeket ért el”. Ezt tükrözi a cikk irodalomjegyzékében szereplő három első szerzős és négy, nem első szerzős saját cikke is. Megjegyezzük, hogy a biomineralizáció vizsgálatának területén kifejtett, jelentős méltatott publikációs tevékenysége mellett PÓSFAL Mihály az utóbbi hat évben az atmoszferikus nanorészecskékre vonatkozóan is közzétett több, 30-50 közötti SCI (ISI) idézettségű társszerzős közleményt.

Javaslatának előterjesztése mellett az ajánló bizottság ezúttal is örömmel állapítja meg, hogy az előzetes konzultációk során az emlékéremmel történő jutalmazásra felmerült munkák között a jutalmazotton kívül is számos olyan tanulmány volt, mely elismert nemzetközi folyóiratban jelent meg és kedvező fogadtatásra talált.

WEISZBURG Tamás

Pro Geologia Applicata Emlékérem:

BALLA Zoltán

Több évtizedes szakmai múltja során nagyon változatos tevékenységi körökben mélyedt el, amelyek között már kezdetektől meghúzódik az alkalmazott földtani tevékenység is, miközben a szerkezetföldtani elemzései és paleogeográfiai rekonstrukciói is mindig a figyelem középpontjában voltak. Már a mongóliai térképező expedíciók célja is új nyersanyag-előfordulások megtalálása volt. Az ELGI-ben eltöltött évek során is olyan geofizikai mérésekkel foglalkozott, amelyek célja a nyersanyag-tároló szerkezetek feltárása volt. Mindezeket megkoronázza a veszélyes hulladékok elhelyezésére alkalmas tároló helyek felkutatására irányuló kutatási tevékenység megszervezése, irányítása és sikeres befejezése, mégpedig addig nem használt korszerű módszerek és eszközök bevezetésével. Ennek során sikerült bizonyítani, hogy a Bataapáti melletti terület megfelel azoknak a követelményeknek, amelyet ezekkel a potenciális tároló helyekkel szemben az előírások támasztanak.

BÓNA József

Biológia-kémia szakos diplomával a zsebében 1958-ban került a Komló Fűrő Vállalathoz, ahol fő feladata a pollenanalitikai vizsgálat volt. Szorgalmas munkája eredményeként a pollenvizsgálatok egyik elismert szakértője lett. A laboratórium alapvetően alkalmazott földtani jellegű kutatások igényeit elégítette ki. Ilyen körülmények között is megtalálta a módját, hogy a szerteágazó, sokféle minta vizsgálatából származó eredményeit rendszerezze, tudományosan is feldolgozza és publikálja. A Mecseknek majdnem a közepén, különösen abban az időben, amikor tevékenységének súlypontja esik, természetesnek adódott, hogy vizsgálataival érdemben hozzájáruljon ahhoz, hogy a szerkezeti szempontból bonyolult, takarós és eltolódásos felépítésű területen a terepi geológus tájékozott legyen, vagyis, tudja, hogy a fűrész túljutott-e a Mecseki Kőszén Formáción vagy még előtte áll. Személyében tehát a Magyarhoni Földtani Társulat olyan szakembert tüntetett ki a Pro Geologia Applicata Emlékéremmel, aki közvetve segítette elő a jelentős kőszénvagyton utánpótlásának biztosítását.

KOMLÓSSY György

Egy rövid kis kitérőtől eltekintve, KOMLÓSSY György szakmai életútja az alkalmazott földtani tevékenységhez, azon belül is jól körülhatárolhatóan a nyersanyagkutatáshoz, legfőként a bauxitkutatáshoz kötődik. Az alsó-nyiráderdői, a halimbai, majd iszka-szentgyörgyi terepi geológusból nagyon gyorsan Alutervees geológus lett. A karsztbauxitos, ezen túlmenően a karbonátból keletkezett bauxitmodell képviselőjéből nagyon gyorsan vált a laterites bauxit, illetve mindenféle bauxit szakértőjévé. Hosszú lenne felsorolni az első igazi szakértői tevékenységétől, amikor az indiai goai timföldgyár tervezéséhez megvalósíthatósági tanulmányt készített, milyen kacskaringós úton járta be a világot, különböző nemzetközi cégek consulting geológusaként. Ennek során a világ úgyszólván minden fontosabb bauxit előfordulási területén nagyon súlyos kérdésekben mondott ki döntést megalapozó véleményt az adott területek kutatási, termelési, sőt ipar-telepítési beruházásaihoz. Az utóbbi másfél évtizedben szakértői tevékenysége más, nem érces, és egyéb nem üledékes ércek területére is kiterjedt. Így működött közre egyebek mellett a hazai aranyérc kutatásokban külföldi cégek szakértőjeként, majd vállalkozóként elkészítette a recski földalatti kutatási zárójelentést is.

MINDSZENTY Andrea

MINDSZENTY Andrea erős elméleti és gyakorlati ásványtani, ércteleptani ismeretek birtokában csatlakozott a Bauxit Kutató Vállalat szakembercsapatához. Számos hazai és külföldi kutatási és termelési projektnek volt cselekvő résztvevője majd felelős szakmai vezetője. Visszatérve az Eötvös Loránd Tudományegyetem oktatói karához eredményesen kamatoztatta az alkalmazott földtani tárgyak oktatásában a gyakorlati vállalati kutatásban szerzett tapasztalatait. Másfél évtizede vezeti az Alkalmazott és Környezetföldtani tanszéket, ahol már előtte is aktívan közreműködött az oktatás korszerűsítésében és a fiatal oktató gárda tagjai az ő keze alatt váltak a szakterület elhivatott kutatóivá.

CSÁSZÁR Géza

Tiszteleti Tagok: CSÁSZÁR Géza, MADAI László, RÉVÉSZ István, Hugh S. TORRENS

Emlékérmek

Szepesházi-díj: LELKESNÉ FELVÁRI Gyöngyi és Wolfgang FRANK: „Geochronology of the metamorphic basement, Transdanubian part of the Tisza Mega-Unit” (*Acta Geologica Hungarica* 2006, 49/3, 189–206.), illetve LELKESNÉ FELVÁRI Gyöngyi, Wolfgang FRANK & Ralf SCHUSTER: „Geochronological constraints of the Variscan, Permian-Triassic, and Eo-Alpine (Cretaceous) evolution of the Great Hungarian Plain basement” (*Geologica Carpathica* 2003, 54/5, 299–315.)

A fent nevezett munkák két részletben a Tiszai-egység teljes hazai területén vizsgálták a mélyfúrásokban feltárt metamorf aljzatképződeményeket modern geokronológiai módszerekkel (Ar/Ar, K/Ar, Rb/Sr és Sm/Nd) nemzetközi együttműködésben. A vizsgálatok eredményeként gondos és alapos petrográfiai elemzésekkel alátámasztott, minden elemében megbízható és meghatározó jelentőségű geokronológiai adatbázist hoztak létre a szerzők, amely a témával foglalkozó hazai és külföldi kutatók számára kiemelkedő szakmai értéket képvisel.

Megállapítást nyert, hogy a variszkuszi regionális amfibolit fáciesű metamorfózist követően a hűlés a Tiszai-egység teljes

magyarországi területén egységesen kb. 315–300 millió éve ment végbe a csillámkorok (muszkovit, biotit) alapján.

A vizsgálatok adatokkal alátámasztva első ízben világítottak rá az Alpok területén a közelmúlt során kimutatott perm-triász nagy hőmérsékletű/kis nyomású metamorf esemény hazai jelenlétére. Mindezt ráadásul az alpi régiótól meglehetősen távol eső területen (Dél-Alföld, Algyő) sikerült igazolni, ami e metamorf esemény regionális korrelációja és a Tiszai-egység alpi szerkezetfejlődése szempontjából is igen fontos tényező.

Ugyancsak alapvető jelentőségű az eoalpi (kréta), amfibolit fáciesű (gránát, kyanit, staurolit indexásványokkal jellemezhető), regionális metamorf esemény kimutatása a dél-alföldi régióból. Az új adatok egyértelműen bizonyítják, hogy a Tiszai-egység egyes részei az alpi szerkezetalakulás során legalább olyan bonyolult tektonometamorf fejlődést mutatnak, mint a Pannon-medencét övező hegységkoszorú kristályos szerkezeti egységei. Ez, számos egyéb adat mellett, újfent rávilágít a Tiszai-egység korábbi fixista („köztes tömeg”) koncepciójának tarthatatlanságára, és jelzi az egység komplex tektonometamorf fejlődését és összetett belső szerkezetét.

Az eredményeket a fenti munkákban a szerzők regionális kontextusban is elemzik, összehasonlítva a környező pretercier szerkezeti egységek metamorf fejlődéstörténetével.

BUDAI Tamás

Semsey Andor Ifjúsági Emlékérem: MIKES Tamás: Provenance of the Bosnian Flysch

Ebben a munkában a boszniai flis lepusztulási területének igen sokoldalú (ásvány-kőzettani, geokémiai, őslénytani, geokronológiai stb.) vizsgálata során, széles regionális földtani bázisról indulva jutnak el a szerzők olyan ösföldrajzi és lemeztektonikai következtetésekre, amelyek a Nyugati-Tethys fiatal mezozoos fejlődéstörténetének megítélését alapvetően fogják meghatározni. Ez a cikk az Alp-Kárpát-Dinári régió szerkezetalakulásának egyik nagy formátumú új szintézise, nemzetközi hatását tekintve is jelentős.

HARTAI Éva

Kriván Pál Alapítványi Emlékérem: CZAUNER Brigitta: Vetők hidraulikai viselkedésének komplex vizsgálata Berekfürdő térségében

A dolgozat hidrogeológiai szempontból igen fontos témát választott, s különösen értékelendő, hogy a kiválasztott terület problematikája és mérete alapján alkalmas arra, hogy a dolgozat kellő mélységben tanulmányozza és meg is válaszolja a felvetett kérdéseket.

Szerző igen alaposan mutatja be a téma hidrogeológiai és földtani vonatkozásait és a választott módszereket. A geofizikai, elsősorban a szeizmikus szelvények értelmezésével igen komoly szakmai munkát végzett, s külön értékelendő, hogy bemutatja a szelvényeket értelmezés nélkül is, ami lehetőséget nyújt a kontrollra.

Következtetései megalapozottak és új, gyakorlati jelentőséggel is bíró eredmények születtek.

A dolgozat igényes kivitelű, jól tagolt, igen jól dokumentált. Külön kiemelendő, hogy megadja a további kutatások irányát és témakörét.

FÖLDVÁRI Mária

Díszoklevelek

60 éves társulati tagság: ALFÖLDI László, DANK Viktor, DOBOS Irma, VITÁLIS György

50 éves társulati tagság: ALBERT Eszter, BALLA Kálmán, BARABÁS Andorné STUHL Ágnes, BÓNA József, CSILLING László, HEGYI József, HORVÁTH Lajos, HÓRISZT György, KLEB Béla, KOZMA Károly, MÁRTON Péterné, MATUS Lászlóné, SÜLI Mihályné, SZEDERKÉNYI Tibor, TÓTH Miklós, VETŐ István, VICZIÁN István, ZENTAY Tibor

A 2008. évben ezredik tagként belépő OLASZ Angélát emléklappal köszöntötte az elnök.

Terepbejárás a Fruška Gorában (Szerbia)

A terepbejárást a Magyarhoni Földtani Társulat Általános Földtani Szakosztálya és Budapesti Területi Szervezete hirdette meg, célja a Fruška Gora mezozoos képződményeinek megismerése volt. A terepbejárásra 2009. március 26–28. között került sor, szervezését a Szerb Földtani Társulat vállalta. Nenad BANJAC, a Szerb Földtani Társulat elnöke, Ivan DULIĆ és Radmilo JOVANOVIĆ, a Naftagas geológusai és Milan SUDAR, a Belgrádi Egyetem professzora voltak az állandó kísérők. A helyi szervezők angol nyelvű, térképekkel és fényképekkel illusztrált kirándulásvezetőt készítettek. Szerepelt benne KOCH Antal 1894-ben készített földtani térképe, és a címlapot a Magyar Állami Földtani Intézet Múzeumában őrzött, a hegységből származó Rudista képe díszítette.

A Fruška Gorában tett terepbejárás tanulságaként megállapíthatjuk, hogy a hegység földtana, szerkezeti felépítése a mai napig nem tisztázott kellőképpen. Szisztematikus, részletes (1:10 000 léptékű) térképezés, a hozzá tartozó rétegtani és szerkezeti vizsgálatok, mesterséges feltárások (mélyfúrás) kellenének, hogy ebben a viszonylag kis kiterjedésű, de összetett földtani felépítésű hegységben az összefüggések tisztázhatók legyenek.

A Szerb Földtani Társulatot és a szerb kollégákat dicséret illeti a kirándulás mintaszerű megszervezéséért és a kiváló hangulatáért!

A kirándulásvezető a Magyar Állami Földtani Intézet könyvtárában elérhető.

BREZSNYÁNSZKY Károly, KOROKNAI Balázs

12. Magyar Őslénytani Vándorgyűlés 2009. május 28–30.

A Magyarhoni Földtani Társulat Őslénytani-Rétegtani Szakosztályának vezetése idén tavasszal immár tizenkettedik alkalommal rendezte meg az Őslénytani Vándorgyűlést. Sokfelé megfordultunk már az országban — egy alkalommal Erdélyben is jártunk —, de most jutottunk el először a nyugati végekre, Sopron városába. A rendezvény helyszíne a Nyugat-Magyarországi Egyetem volt. A vándorgyűlést számszerűen jellemző adatok a korábbi évekből tapasztaltakhoz hasonlóak alakultak. A 63 regisztrált résztvevő közül 28 diák volt.

A bejelentett előadások száma 25 volt és több mint 20 posztert tekinthetünk meg. A bemutatott eredmények az elmúlt egy év őslénytani kutatásainak jó keresztmetszetét nyújtották mind korok, mind ősmaradványcsoportok tekintetében. Keynote előadást tartott testvérszervezetünk, az Österreichische Paläontologische Gesellschaft elnöke, Martin ZUSCHIN. A szintén hagyományosnak tekinthető nyilvános előadáson a Lajta-hegység és Fertőrákos közelségére utalva a lajtamészkö őslénytani és geológiai vonatkozásait mutatta be DULAI Alfréd.

A rendezvény második napja terepbejárás volt. Ausztria közelségét kihasználva a Bécsi-medence badeni, szarmata és pannó-

nai korú lelőhelyei közül kerestünk fel néhányat Martin ZUSCHIN vezetésével. Jártunk többek között a Szentmargitbánya közelében lévő kőfejtőben és a megtekintettük a Bad Vöslau-i Városi Múzeum gazdag ősmaradvány anyagát is. Az időjárás nem volt túlságosan kegyes hozzánk, a zivatarok miatt néhány megállót törölni kellett az egész napot kitöltő programból (például az esőzések következtében mocsárrá alakult pannóniai agyagos feltárást).

A vándorgyűlésről készült 70 oldalas programfüzet az előadások és poszterek kivonatát és a kirándulásvezetőt egyaránt tartalmazza. A korábbi évekhez képest újdonság volt, hogy a kirándulásvezető magyarul és angolul is olvasható. Akik nem tudtak részt venni a rendezvényen, letölthetik a programfüzetet a társulat honlapjáról.

Az idei vándorgyűlésen kerítettünk sort a Szakosztály háromévenként esedékes tisztújítására. A jelenlévők titkos szavazással új elnököt, titkárt és vezetőséget választottak. Az elnöki tisztséget kilenc éven át betöltő, és a Szakosztály életét sikeresen irányító PÁLFY József és a hat éve titkárként dolgozó MAGYAR Imre nem vállalták a további megbízatást. A szavazás eredményeképpen az új elnök DULAI Alfréd, az új titkár ŐSI Attila lett. Vezetőségi tagnak választották FÖZY Istvánt, GALÁCS András, HABLY Lillát, PÁLFY Józsefet, SZIVES Ottiliát és VÖRÖS Attilát.

A korábbi évek gyakorlatához hasonlóan, a vezetőség az idén is díjazta a legjobb diák előadókat, ill. a legszínvonalasabb posztereket bemutató résztvevőket. Az idén a különböző kategóriákban a vezetőség tagjaiból álló zsűri az alábbi nyerteseket hirdette ki: PRONDVAI Edina (PhD előadás 1. díj), FODOR Rozália (PhD poszter 1. díj); BOTFALVAI Gábor, BODOR Emese, VIRÁG Attila (hallgatói előadás, 1., 2. és 3. díj); HANKÓ Eszter Piroška, JUHÁSZ Tamás, BARANYAI Dóra (hallgatói poszter, 1., 2. és 3. díj). A díjak átadására a Hantken Alapítvány és a Magyar Állami Földtani Intézet támogatása révén kerülhetett sor.

A jövőre esedékes 13. vándorgyűlést a tervek szerint, a Vértes hegységbe rendezi a szakosztály, a hagyományoknak megfelelően, május hónapban.

FÖZY István

BABINSZKI Edit 2009. április 23-án sikeresen megvédte „Mágneses ásványok azonosítása mágneses módszerekkel a Pannon-tó finomszemcsés üledékeiben. A greigit széleskörű elterjedésének őskörnyezeti és magnetosztatográfiai jelentősége” című PhD értekezését.

Megjelent BUDAI Tamás, GYALOG László: Magyarország földtani atlasza országjáróknak c. kötet. Megvásárolható a MÁFI könyvtárában 4500 Ft-os áron (Társulati tagoknak kedvezmény). Megrendelni a library@mafi.hu e-mail címen lehet.

Személyi hírek

Ifj KOLLÁNYI Ágoston filmje, melynek szerkesztője BABINSZKI Edit, a „Korhadó múlt, porladó jövő?” a 40. Magyar filmszemle tudományos ismeretterjesztő kategóriájában megosztott fődíjat kapott. Gratulálunk!

A Felszín Alatti Vizekért Alapítvány 2009. március 25–26-án Siófokon a XVI. konferenciáján Dr. Dobos Irma Euro- és aranydiplomás geológus eddigi munkásságát Ezüstphóhár kintéttel ismerte el. Gratulálunk!

Fájdalommal tudatjuk, hogy örökre eltávozott Dr. CSEH NÉMETH JÓZSEF (1925–2009) tagtársunk és PERA Ferenc, a Veszprémi Szénbányák egykori vezérigazgatója. Emlékük szívünkben és munkáinkban tovább él.

Könyvismertetés

Fejér László, Szilágyi Lajos: 111 Vízi emlék Magyarországon

Közlekedési és Dokumentációs Kft. kiadó, 2008.
240 oldal, 260×213 mm-es fekvő alakú, 5000 példány, 2500 Ft

A szerzők 2008. december 11-én Esztergomban mutatták be nagy létszámú érdeklődő előtt munkájukat a Szent Adalbert Képzési, Lelkiségi és Konferencia Központban. A bemutatót a Duna Múzeum igazgatója nyitotta meg, majd a vízügyi szakállamtitkár „Vizek Éve a turizmusban” c. előadása után a Magyar Turizmus Zrt. nevében a termékcsoport-vezető köszöntője hangzott el. DUNAI Éva ének- és KUTI Balázs több zongoraszáma zárta a műsor első részét.

A kiadványt a szerzők közösen mutatták be, a műben több ezer vízi emlékünkből mindössze 111-et szerepeltetnek. Céljuk az volt, hogy a hazai idegenforgalmat, egyáltalán a nagyközönség figyelmét vizeinkre felhívják, s ebben mind a felszíni, mind a felszín alatti vizeink képviselve legyenek. Az emlékek visszanyúlnak a római korig, de a legtöbbit a 19. századból lehetett bemutatni. Ekkor kezdődött az ország vízrajzi térképének átrajzolása az ármentesítéssel és a csatornák, töltések építésével, források foglalásával, mélyfúrású kutak, fürdőhelyek létesítésével. A kiadványban rövid bevezető után a 111 emlékhely térképe és felsorolása következik. Az emlékeket az esztergomi Duna Múzeum vezeti be

azzal a megoldással, amely végigkíséri az egész művet. A bal oldali lapon egy kitűnő fénykép szerepel, jobb oldalon pedig a bőséges magyar és rövid angol, valamint német nyelvű összefoglalás olvasható. Ez alatt egy áttekintő térképen bejelölve a bemutatott helység, mellette a forrásmunkák felsorolása.

Az emlékművek között igen sokat találunk árvizekről, szivattyúkról és zsilipekről, amelyek valamilyen fontos eseményhez kapcsolódnak egy-egy térség felszíni vizeinek és a települések életében. Ilyen például a buda-pesti 1838., a szegedi 1879. évi, a bajai jeges árvíz 1955–56. telén, a Tisza-szabályozási emlékmű Tiszadobnál, számos szivattyútelep (Baja, Érsekcsanád, Tiszabercel, Szentes), zsilip (Tass, Tiszabercel, Mindszent), víztorony (Margitsziget, Népliget, Siófok, Szeged), vízimalom (Tata, Tapolca, Túrjavándi, Örvényes), forrás és tó (Tata, Hévíz, Orfű, Sóstó, Tette, kőszegi Hétforrás, Hámori-tó, Csevice), kút (Jászberény, budapesti Danubius-, pécsi Zsolnay-, szegedi Anna-kút, hódmezővásárhelyi Vízhordó lány, Gyula első kútja, békési termálkút) és fürdő (Széchenyi, Sóstó, Barlangfürdő Miskolc-Tapolcán, szerencsi közfürdő, szegedi Anna fürdő). Ezekon kívül számos, nem kisebb jelentőségű hely emlékeivel találkozhatunk még a kiadványban. Közülük ki kell emelni a VÖRÖSMARTY Mihály, költő-jóbarát felemelő soraival díszített impozáns budapesti VÁSÁRHELYI Pál síremléket a Kerepesi temetőben.

Az utolsó kép a gyulai Fehér-Körösön a Tűsgát-emlékhelyet mutatja be. Ezt követi a forrásmunkák összesítése, a tartalomjegyzék és legvégül annak a közel 100 főnek a felsorolása, aki adatával, információjával elősegítette a kiadvány megjelenését.

A mintaszerűen kiállított atlasz formájú kötet a szerzők és a debreceni Alföldi Nyomda Zrt. kitűnő munkáját dicséri.

DOBOS Irma

Ipari ásványok (industrial minerals)
forgalmazója
a
MINERALHOLDING KFT.

Alapítva: 1991.

EXPORT --- IMPORT

Ásványi termékek:

- örölt, osztályozott perlit;
- duzzasztott perlit;
- zeolitőrlemények: — kertészeti,
 — víztisztítási,
 — takarmányozási;
- kvarchomok, öntődei célra.

Egyéb termékek:

- automata öntözési rendszerek forgalmazása.

Cím: H-1118 Budapest Kelenhegyi út 7-9.

Tel.: +36-1-2092770,

Fax:-(1)-4668871

e-mail: mineral@mineralholding.hu,

web: www.mineralholding.hu